

دولت مستعجل القاعده در یمن

چندی قبل گروه مسلح القاعده در یمن شهر رداع واقع در استان البیضاء در این کشور را به تسلط خود درآوردند.

جام جم آنلاین: چندی قبل گروه مسلح القاعده در یمن شهر رداع واقع در استان البیضاء در این کشور را به تسلط خود درآوردند. این اقدام در شرایطی انجام پذیرفت که نیروهای ارتش و گارد ریاست جمهوری یمن و همچنین نیروهای امنیتی در این شهر مستقر بودند، ولی هیچ‌گونه واکنشی درقبال هجوم نیروهای القاعده از خود نشان ندادند. آنها پس از کشتن 3 نفر از سربازان در یک خودروی گشت ارتش وارد شهر شدند و به بانک‌ها و مرکز فرماندهی امنیت عمومی و زندان مرکزی حمله و 350 نفر از زندانیان که اکثر آنان به جرم قتل و سرقت بازداشت شده بودند از جمله تعدادی از افراد وابسته به القاعده را آزاد کردند.

نیروهای وابسته به القاعده همچنین بلافاصله با ایجاد مراکز ایست و بازرسی در داخل شهر از جمله خیابان‌های فرعی و مسیرهایی که به مرکز شهر ختم می‌شد، شهر رداع را به تسلط کامل خود درآوردند.

رهبر جدید القاعده در یمن کیست؟

طارق الذهب، جوان 35 ساله یمنی بعد از این که انور العولقی آمریکایی یمنی‌تبار چند ماه پیش از سوی هواپیماهای بدون سرنشین آمریکا در یمن هدف قرار گرفت و کشته شد، رهبری سازمان القاعده را در یمن به عهده گرفت. طارق‌الذهب فرزند شیخ‌الذهب و دامادالعولقی است که به‌رغم برخی شایعات مبنی بر این‌که چند سال قبل در سوریه زندان بوده است هیچ‌گونه محکومیتی در سوریه ندارد و تاکنون یمن را ترک نکرده است. براساس برخی اخبار، برادر وی مدتی در سوریه بود و سپس به دولت یمن تحویل داده و هم‌اکنون در زندان به سر می‌برد.

قبیله قیفه محل تولد رهبر جدید سازمان القاعده از قبایل قدرتمند در شهر رداع محسوب می‌شود و بسیاری از افراد آن از شیخ‌الذهب و طرح امارت اسلامی او حمایت می‌کنند. قدرتمندی طارق‌الذهب در حقیقت از خلاء فکری در آن منطقه و همچنین حمایت‌های مالی از این‌گونه اشخاص در عربستان سعودی ناشی می‌شود.

وی در حال حاضر رهبری القاعده در یمن را به عهده گرفته است و صدها نفر مسلح که تابعیت یمنی و عربستانی و برخی کشورهای دیگر دارند از او تبعیت می‌کنند. طارق‌الذهب از جنگجویانی است که در درگیری‌های استان ابین همراه انورالعولقی به صورت دلاورانه و داوطلبانه جنگید.

در رداع چه گذشت؟

شهر تاریخی رداع که آثار تاریخی فراوانی در آن وجود دارد، زمانی که تحت تسلط نیروهای القاعده بود، شاهد برافراشته شدن پرچم‌های سیاه در سراسر شهر بود. در این مدت پلاک‌های خودروهای نظامی متعلق به ارتش و گارد ریاست جمهوری یمن برداشته شده و به جای آن لوح‌هایی که روی آن عبارت امارت رداع اسلامی نقش بسته بود جایگزین شده بود.

دیپلمات‌های یمنی معتقدند در تمام تلاش‌ها و اقدامات القاعده در یمن به منظور ایجاد امارت اسلامی، رژیم علی عبدالله صالح و دستگاه امنیتی حامی وی با آنها همکاری داشته و در تجهیزات و سلاح به آنها کمک می‌کرده است.

در عملیات قبلی در شهر زنگبار در استان ابین نیز گزارش‌های مستندی وجود دارد که نشان می‌دهد به فرماندهان نظامی و امنیتی در آن شهر دستور داده شده بود بدون هیچ‌گونه مقاومتی شهر را به نیروهای القاعده تسلیم کنند.

سناریویی که در استان البیضاء و شهر رداع اتفاق افتاد تفاوت چندانی با آنچه در شهر زنگبار به وقوع پیوست، نداشت و تنها تفاوت آن این است که هواپیماهای بدون سرنشین آمریکایی زود هنگام و چند روز قبل از عملیات گشت و رصد در فضای استان مشاهده شده بودند.

چرا شهر رداع؟

تحلیلگران و کارشناسان معتقدند که شهر رداع به علت موقعیت استراتژیک و جغرافیایی مهم خود در یمن از سوی القاعده انتخاب شده است. این شهر به چند استان یمن از طریق سلسله کوه‌های صخره‌ای از جمله الوعوره مرتبط می‌باشد. الوعوره جایی است که قبلاً انور العولقی در آن مخفی شده بود.

نکته: پس از کشته شدن انور العولقی رهبر القاعده در یمن، دامادش طارق الذهب جای او را گرفت و هم اکنون شبه نظامیان این گروه را در سراسر جزیره العرب هدایت می‌کند
این ویژگی‌ها موجب شده که رهبر جدید القاعده برای تمرین دادن نیروهای مسلح و همچنین مخفی کردن افراد مورد نظر خود و کسانی که از عربستان سعودی به یمن می‌آیند، این مکان را انتخاب کند. این محل همچنین جایی مناسبی برای دیدارهای محرمانه و سری بین فرماندهان القاعده و نقطه تماس بین اعضای آن از عربستان و یمن است.

بسیاری از ساکنان منطقه معتقدند که الذهب و یاران وی در طول این مدت سلاح‌های سبک و سنگین و متوسط فراوانی که از استان ابین به دست آورده بودند به آن منطقه منتقل کرده و مترصد حمله به شهر رداع بودند.

دیدگاه‌های طارق الذهب

پخش یک فیلم ویدئویی از طارق الذهب - رهبر القاعده در یمن - برای همه غافلگیرکننده بود و به پیچیدگی‌های حضور القاعده در شهر رداع و به صورت کلی یمن افزوده است. بویژه آن که پس از استیلاي صدها نفر اعضای مسلح این سازمان بر شهر رداع اکنون از احیای طرح قدیمی القاعده برای ایجاد امارت اسلامی صحبت می‌شود.

طارق الذهب با لباس سنتی یمن به همراه یک قبضه کلاشینکف در این فیلم ظاهر شد و همه مسلمانان را به همکاری و همیاری و صبر فراخواند.

وی گفت: «#171;خلافت اسلامی از سوی خداوند متعال است و این خلافت به زودی برپا خواهد شد. همه ما در این راه جان، مال، زندگی و فرزندانمان را فدا خواهیم کرد. هراس و ترس نداریم چرا که پیروزی از آن خداوند است و پیروزی‌ها نیز نزدیک است. به زودی شبه‌جزیره محمد(ص) آزاد خواهد شد.»

این فیلم نشان می‌دهد وی و یارانش به مسجد عامریه که از مساجد و آثار تاریخی شهر رداع وارد می‌شوند و در آنجا طارق الذهب اعلام می‌کند این مسجد قبلاً برای ورود مسلمین ممنوع بود ولی کفار و گردشگران اجازه داشتند به آن وارد شوند. حالا ما از این مسجد، اهالی این منطقه را به نهي از منکر و امر به معروف دعوت می‌کنیم.

اعلام امارت اسلامی

طارق الذهب درباره مراد خود از اعلام امارت اسلامی گفته است: «#171;ما همچنان در حال مشورت هستیم به این دلیل که شهر رداع شهر بزرگی است و باید با ساکنان این شهر تبادل نظر کنیم. ما می‌خواهیم که شرع بر این شهر حاکم باشد و همه اهالی این منطقه به این امر راضی هستند.»

وی تصریح کرده است: «#171; ما برای رفع ظلم و ستم ارتش و مسوولان دولتی در حق مردم مسلمان یمن عملیات خود را انجام می‌دهیم. خواست ما اقدام بر اساس شریعت اسلامی، حمایت از شهروندان یمن، رفع ظلم و تبعیض و برقراری مساوات بین مردم به دور از تبعیض‌های قبیله‌ای و نژادی است.»

وی اتهام خود مبنی بر همکاری با علی عبدالله صالح و فرزندانش را رد کرده و گفته است: «#171; من آمادگی دارم که با عملیات انتحاری، صالح و فرزندانش را که طاغوت هستند از بین ببرم.»

رهبر جدید القاعده همچنین اتهام همکاری با سازمان امنیت ملی به ریاست علی محمد عبدالله صالح را به استهزاء گرفته و پرسیده است: «#171; چگونه با کسانی که با همکاری آمریکایی‌ها ما را می‌کشتند که آخرین آن شیخ انوار العولقی است، همراهی کنیم؟!»

طارق الذهب همچنین سخنان تندی علیه احزاب معارض دولت موسوم به «#171;لقاء مشترك» و حزب کنگره متعلق به صالح بیان داشته و می‌گوید: «#171; آنها خود را فروخته و با سازمان‌های جاسوسی سیا همکاری کرده و تصمیم مشترکی با آمریکایی‌ها اتخاذ کردند که مخفیانه نیست و همه آن را مشاهده می‌کنند.»

وي همچنين درباره حوثي‌ها نيز چنين اظهار عقیده کرده است: «#171؛ ما اولين درگيري نظامي را در رداع با حوثي‌ها داشتيم و پس از درگيري سنگيني با آنها آتش بس برقرار شد... . علي عبدالله صالح هم با حوثي‌ها مماشات داشته و برخي از سران حزب کنگره نيز بنا بر توصیه روساي خود با حوثي‌ها بعد از امضاي طرح شوراي همکاري ارتباط دارند.»

تحرکات سفير آمريکا در يمن

در چنين شرايطي جرالڊ فايرستين، سفير آمريکا در صنعا با شماري از مسوولان يميني ملاقات و تحولات اخير و حوادثي که منجر به تسلط نيروهاي القاعده در اين شهر شد و هيچ مقاومتی از سوي نيروهاي نظامي نيز ديده نشد را مورد بررسي و بحث قرار داد.

بنا به گزارش‌ها، سفير آمريکا در ملاقات خود با وزير خارجه يمن از دست‌داشتن برخي از مسوولان دولتي در اين عمليات بخصوص ارتش و نيروهاي امنيتي صحبت کرده است.

پايان ماجرا

اگرچه از صحبت‌هاي اوليه رهبر القاعده اين‌طور برمي‌آمد که هرگونه راه‌حل مسالمت‌آمیز براي تخليه شهر از سوي آنان مردود است، اما اقدامات بعدي خلاف اين امر را نشان داد. در طول مدتي که شهر رداع يمن در تصرف نيروهاي القاعده بود گروه‌هاي مسلح از قبيله‌هاي مختلف خود را آماده حمله به اين شهر کرده بودند و نيروهاي القاعده نيز به هدف اوليه خود يعني آزادي زندانيان القاعده در زندان مرکزي اين شهر از جمله برادر طارق الذهب دست يافته بودند.

زمانی که ارتش و نيروهاي امنيتي خود را براي حمله به آن شهر آماده کرده بودند، تني چند از روساي قبایل جهت میانجیگري با طارق الذهب وارد گفت‌وگو شدند و از او خواستند که قبل از حمله نظامي به آن شهر خود رداع را تخليه کند، طارق‌الذهب نيز از همه میانجی‌ها خواست به وي فرصت دهند تا موضوع عقب‌نشيني را با يارانش مورد بررسي قرار دهد.

نهایتا طارق الذهب و نيروهايش بعد از درگيري‌هاي جزئي با نيروهاي قبيله‌اي، شهر رداع را تخليه کردند و به پایگاه‌هاي خود در دل کوه‌هاي اطراف آن مناطق پناه بردند.

با اين حال، آنچه در اين شهر اتفاق افتاد شاهدي محکم بر اين استدلال است که طرح قديمي القاعده براي ايجاد امارت‌هاي اسلامي حتي بعد از کشته‌شدن رهبران بزرگ آنان در يمن همچنان از سوي اعضا و رهبران اين گروه دنبال مي‌شود. اين دومين حادثه بعد از حادثه شهر زنگبار استان ابين يمن بود که منجر به کشته و زخمي‌شدن صدها نفر و آواره شدن بیش از 130 هزار نفر از ساکنان آن منطقه شد.

محمدعلي بك / جامجم